

چگونه ضعف در حمایت از نیروی انسانی اقتصاد را تهدید می کند

نیروی کار در تنگنای تورم وقتی دستمزدها از خط فقر عقب می‌مانند

بی توجهی به نیروی انسانی سد محکمی در برابر پویایی جامعه است

کلی ماندگار |

مژارش

در روزهای گذشته باز هم پرستاران در برخی از شهرهای کشور دست به تجمع‌های اعتراضی زدند، پرستارانی که سال‌هاست در انتظار پرداخت مطالبات خود مانده‌اند و دولت‌ها جز وعده‌هایی که هیچ‌گاه اجرایی نشده‌اند رهاوردی برای این قشر نداشته‌اند. اما مشکل معیشت تنها به جمعیت پرستاران ختم نمی‌شود. اگر بخواهیم واقع‌بینانه به شرایط و تورم موجود در کشور نگاه کنیم اکثر نیروی انسانی فعال در بخش‌های مختلف کشور با مشکل تأمین معیشت دست و پنجه نرم می‌کنند. مشکلی که حتی طبقه متوسط جامعه را هم به جمع افراد کم‌بضاعت اضافه کرده و هیچ راهکار عملی هم برای رفع این مشکلات و چالش‌ها از سوی دولت‌مردان مطرح نمی‌شود. در واقع یکی از چالش‌های ساختاری اقتصاد و اجتماع ایران، بی‌توجهی نسبت به نیروی انسانی فعال در بخش‌های خدماتی و تولیدی و پیامدهای آن بر امنیت شغلی، درآمد و کیفیت خدمات عمومی بوده است. همزمانی رشد نرخ تورم، افزایش بخش قابل توجهی از جمعیت زیر خط فقر و افزایش شکاف میان حقوق رسمی و هزینه‌های واقعی زندگی، زنگ خطری برای پایداری تولید، سلامت و انسجام اجتماعی به شمار می‌آید. در این گزارش تحلیلی - توصیفی تلاش می‌کنیم ابعاد اقتصادی و اجتماعی مسأله را مرور کنیم، پیامدهای ادامه این روند را از نگاه یک اقتصاددان تشریح کنیم و اثرات اجتماعی آن را از منظر یک جامعه‌شناس بررسی نماییم. در پایان راهکار‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت نیز پیشنهاد خواهد شد.

◀ **خط فقر، تورم و مزد رسمی**

آمارهای بین‌المللی و داخلی نشان می‌دهند که سهم جمعیت زیر خط فقر در ایران افزایش یافته‌ و در سال‌های اخیر رقمی بین حدود ۳۰ تا بیش از ۳۵ درصد گزارش شده است. این یعنی میلیون‌ها نفر از خانواده‌ها درآمدی کمتر از آنچه برای تأمین نیازهای اولیه لازم است دارند. از سوی دیگر، نرخ تورم نقطه‌ای و سالانه در ایران در سال‌های اخیر در سطوح پادایی قرار گرفته، به عنوان نمونه گزارش‌های رسمی و پایگاه‌های اقتصادی نشان‌دهنده تورم‌های بالا و نوسان‌دار در سال‌های

◀ **روی خط خیر**

سن ورود به دانشگاه فرهنگیان افزایش یافت

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان خبر داد و گفت: مصوبه آن طی روزهای آینده ابلاغ خواهد شد. دکتر عبدالحسین خسروپناه در گفت‌وگو با ایسنا، ضمن بیان این مطلب، به سقف سن متقاضیان ورود به دانشگاه

سازمان جهانی بهداشت نسبت به کاهش بودجه سلامت هشدار داد

سازمان جهانی بهداشت (WHO) هشدار داده که خدمات بهداشتی ضروری در برخی کشورهای کم‌درآمد و با درآمد متوسط به شدت مختل شده است. در بیانیه این سازمان آمده است پیش‌بینی می‌شود کمک‌های بهداشتی خارجی تا پایان سال جاری میلادی (۲۰۲۵) در مقایسه با سال ۲۰۲۳ بین ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش یابد. سازمان جهانی بهداشت در راهنمای جدید خود برای کمک به دولت‌ها در واکنش به این بحران اعلام کرد که بر اساس داده‌های نظرسنجی جمع‌آوری‌شده در ماه مارس، کاهش شدید

۱۰۰ میلیارد تومان اموال سرقتی در چند روز گذشته کشف شد

رییس پلیس پایتخت اعلام کرد: ارزش اموال مکشوفه در عملیات چندروز گذشته همکارانم حدود ۱۰۰ میلیارد تومان برآورد می‌شود. سردار عباسعلی محمدیان گفت: افتخار می‌کنم به همکاران در پلیس آگاهی تهران بزرگ که ۵۳ درصد کاهش سرقت در دو سال و نیم گذشته داشتیم و این حاصل زحمات این عزیزان و همراهی خوب دستگاه قضایی است. او با اشاره به اجرای طرح دستگیری سارقان و مالخرا افروزد، در این طرح ۲۳۳ نفر سارق و مال‌خردستگیر شدند و بیش از ۴۰۰ دستگاه گوشی تلفن هوشمند همراه و ۶ قبضه سلاح کشف شد.

رئیس پلیس پایتخت اظهار کرد: همچنین ۴۰ دستگاه خودرو و موتورسیکلت که با تغییر اصالت و با شباهت‌های

معاون توانبخشی سازمان بهزیستی کشور اعلام کرد: افراد دارای معلولیت از خدمات ماده ۲۷ و تجهیزات توانبخشی بهره‌مند می‌شوند به‌طوری‌که در سال گذشته ۱۲۹ هزار نفر تجهیزات توانبخشی دریافت کرده‌اند. قلمه عباسی با اشاره به اینکه بخش عمده‌ای از خدمات‌دهی به معلولان بر پایه خانواده‌محور بودن طراحی شده است، اظهار کرد: در حال حاضر از میان یک‌میلیون و ۶۰۰ هزار فرد دارای معلولیت

◀ **خبر روز**

آغاز ثبت نام وام‌های تحصیلی از شنبه ۱۷ آبان ماه

رییس سازمان امور دانشجویان گفت: از روز شنبه هفدهم آبان ماه، دانشجویان می‌توانند از طریق سامانه موجود در خواست وام‌های تحصیلی خود، رأیت کنند و پیش‌بینی می‌شود که این وام‌ها ظرف مدت یک ماه به دانشجویان پرداخت شود. سعید حبیبی‌ابیان اینکه صندوق رفاه دانشجویان همواره تلاش کرده است تا زیست‌بوم مناسبی را برای دانشجویان در حال تحصیل فراهم سازد، افزود: این صندوق با اعطای وام‌های تحصیلی، وام شهریه و وام‌های ضروری و وام‌های ودیعه مسکن، به دنبال ایجاد یک زیست‌بوم بهتر برای دانشجویان در سراسر کشور است. وی با تأکید بر لزوم برنامه‌ریزی‌های اساسی‌تر در صندوق رفاه دانشجویان، خاطر نشان کرد: انتظار داریم که صندوق با تحولاتی که در نظر دارد به خود کفایی بیشتری نسبت به منابع دولتی دست یابد و امیدواریم شاهد تحولات چشمگیری در کیفیت خدمات این صندوق باشیم.

گزارش‌ها افزایش‌های بی‌دری را نشان می‌دهند؛ این موضوع فشار مضاعف بر قدرت خرید دستمزدها وارد می‌کند. از سوی دیگر حداقل دستمز در س می کارگران به‌رغم افزایش‌های مقطعی، هنوز با هزینه یک سید معیشت واقعی فاصله دارد. همچنین نظام سلامت کشور با کمبود صدها هزار نیروی پرستار روبروست؛ این کمبود نشان‌دهنده ضعف در جذب، نگهداشت و توزیع نیروی انسانی تخصصی است.

◀ **از افزایش هدفمند دستمزدها تا سرمایه‌گذاری در آموزش**

افزور پنهانی، پژوهشگر بازار کار دربار راهکارهایی که می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم و به خصوص نیروی انسانی کمک کند، نیز به «تعادل» می‌گوید: «افزایش هدفمند دستمزدها براساس شاخص سید معیشت واقعی و نه فقط نرخ تورم رسمی، اجرای افزایش مرحله‌ای با حمایت مالی دولت از بنگاه‌های کوچک یکی از راهکارهای کوتاه‌مدت برای رفع این معضل است.» او می‌افزاید: «از سوی دیگر ثبات‌بخشی قراردادهای کار، محدود کردن استفاده از قراردادهای موقت در مشاغل اساسی و خدمات درمانی می‌تواند به بهبود روند امنیت شغلی و معیشتی افراد کمک کند.» این پژوهشگر بازار کار در مورد راهکارهای میان‌مدت نیز اظهار می‌دارد: «سرمایه‌گذاری در آموزش و مهارت‌افزایی،

◀ **رویداد**

خشکی تالاب‌ها؛ از بین رفتن سپر طبیعی در برابر تغییرات اقلیمی

حفاظت شده دیگر است. وی افزود: در سال ۱۴۰۰ نیز تالاب کانی برازان مهاباد با بحران آب مواجه شد و در اوایل پاییز همان سال بخش‌های زیادی از این تالاب به‌طور کامل خشک شده بود که با شروع بارش‌های پاییزی و رهاسازی آب سد مهاباد دوباره احیا شد. به گزارش ایرنا، پناهگاه حیات وحش و تالاب بین‌المللی «کانی‌برازان» مهاباد با باسوختن افزون بر ۹۰۰ هکتار یکی از مهم‌ترین تالاب‌های آقماری جنوب دریاچه ارومیه و با ارزش‌ترین زیستگاه‌های انواع پرندگان آبی و کنار آبی مهاجر و بومی در شمال غرب کشور به شمار می‌رود.

◀ **خشکسالی نفس‌های تالاب کانی‌برازان مهاباد را به شماره انداخت**

بر اساس آخرین بررسی‌ها، ۷۵ گونه پرند آبی و کنار آبی متعلق به ۱۱ خانواده در این تالاب شناسایی شده است که در صورت اضافه کردن گونه‌های خشکی زی، این تعداد به بیش از ۱۸۰ گونه خواهد رسید و همین امر اهمیت تالاب را بیش از پیش آشکار می‌سازد. پناهگاه حیات وحش و تالاب بین‌المللی «کانی‌برازان» در ۳۰ کیلومتری مهاباد واقع شده و به عنوان بیست و چهارمین تالاب کشور در کنوانسیون رامسر به ثبت رسیده و در نزد پرند نگرها به بهشت پرندگان مشهور است و نخستین سایت پرند نگری کشور نیز محسوب می‌شود. در شهرستان مهاباد علاوه بر پناهگاه حیات وحش و تالاب بین‌المللی «کانی‌برازان»، تالاب دائمی «حسن‌خان» و تالاب‌های فصلی دیگری از جمله «گروس»، «داشخانه» و «قره قشلاق» نیز وجود دارد.

تالاب‌ها، به‌عنوان یکی از ارزشمندترین زیست‌بوم‌های طبیعی، نقشی حیاتی در تعادل اکولوژیک، تعدیل آب‌وهوا، تغذیه آب‌های زیرزمینی و حفظ تنوع زیستی دارند. این پهنه‌های آبی، نه تنها زیستگاه هزاران گونه گیاهی و جانوری به‌ویژه پرندگان مهاجر هستند، بلکه منبع مهمی برای معیشت جوامع محلی محسوب می‌شوند. با این حال، طی دو دهه گذشته، بسیاری از تالاب‌های ایران در معرض تهدید جدی خشکی، کاهش سطح آب و نابودی تدریجی قرار گرفته‌اند. پدیده‌ای که در ظاهر نتیجه تغییرات اقلیمی و خشکسالی‌های پایایی است، اما در واقع، ترکیبی از سوءمدیریت منابع آب، بهره‌برداری بی‌رویه از سفره‌های زیرزمینی، سدسازی‌های گسترده و تغییر کاربری‌های غیر کارشناسی در اطراف تالاب‌هاست.

از تالاب ارومیه، که روزگاری بزرگ‌ترین دریاچه شور میان‌رودان بود، تا تالاب هامون در سیستان، شادگان و هورالعظیم در جنوب، گواهی‌دهی درمرکز ایران، همگی در سال‌های اخیر با روندی نگران‌کننده از کاهش تراز آبی و مرگ اکولوژیک روبرو شده‌اند. بنابر گزارش‌های سازمان حفاظت محیط زیست، از مجموع بیش از ۸۰۰ تالاب شناخته‌شده کشور، حدود ۷۰ درصد آنها با درج‌ات مختلفی از خشکی و بی‌آبی مواجه‌اند. نهایت خشکی تالاب‌ها، صرف‌نابودی یک پهنه آبی نیست؛ بلکه به معنای از دست رفتن یک سپر طبیعی در برابر تغییرات اقلیمی است. این مناطق نقش اساسی در ذخیره کربن و تنظیم دمای محلی دارند و نابابودی آنها، روند گرم‌شدن زمین در مقیاس منطقه‌ای تشدید می‌شود. افزون بر آن، از بین رفتن تالاب‌ها به کاهش کیفیت آب‌های سطحی و زیرزمینی، فرسایش خاک و گسترش بیابان‌زایی دامن می‌زند.

◀ **خشکی تالاب کانی‌برازان**

رییس اداره حفاظت محیط زیست مهاباد گفت: بحران خشکسالی دامن پناهگاه حیات وحش و تالاب کانی‌برازان این شهرستان را گرفت و این تالاب بین‌المللی بی‌آبی کم‌سابقه‌ای را تجربه کرد. فاروق سلیمانی اظهار کرد: خشک شدن تالاب بین‌المللی کانی‌برازان این شهرستان به سبب قرار گرفتن در ریدور مهاجرت پرندگان در این فصل اهمیت ویژه‌ای دارد و باعث می‌شود که گونه‌های مهاجر و بومی به حاشیه سدها و رودخانه‌ها پناه ببرند. وی اضافه کرد: روند خشک شدن پهنه آبی تالاب بین‌المللی کانی‌برازان این شهرستان از اواسط شهریور ماه شدت بیشتری به خود گرفت و تا مهر ماه بخش‌های

1. «تأثیر تغییرات اقلیمی بر خشکسالی تالاب‌ها»، مجله محیط زیست، بهار ۱۴۰۳.

2. «وضعیت تالاب‌های ایران»، گزارش سازمان حفاظت محیط زیست، ۱۴۰۲.

3. «چالش‌های مدیریت تالاب‌ها در ایران»، فصلنامه جغرافیا، بهار ۱۴۰۱.